

Izhaja:

10, 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“, v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XV.

V Celovcu, 10. malega srpana 1896.

Štev. 19.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

v nedeljo dne 19. mal. srpana 1896, ob 1/2 4. uri popoldne

Javen shod

v gostilni pri g. Mösslachlerju v Šent-Biji.

Vspored:

1. Pozdrav in nagovor predsednika.
2. Kaj naj kmet stori, da mu bolje pojde.
3. O sedanjem političnem položaju in o šoli.
4. Razni nasveti.
5. Prosta zabava.

Na ta shod, ki bo radi važnih govorov prav imeniten, vabi uljudno **odbor.**

Poziv!

Z današnjo številko stopa „Mir“ v drugo polletje. Ravno letos vršile so se pri „Miru“ važne premembe; koliko so bile našemu listu na korist, presojajo naj čitatelji sami. Jedno smemo z mirno vestjo poudarjati: „Mir“ je ostal zvest svojemu načelu: neustrašeno in neodvisno na vse strani vojskovati se za vero, dom in cesarja!

Tako bode ostalo tudi zanaprej! Da pa dobro moremo izvrševati svojo nalogo, ki je preimenitna posebno v naših dneh, potrebujemo vsestranske podpore svojih prijateljev in znancev, vseh slovenskih rojakov, katerim je pri srcu blagor ljudstva. Pisati danes o veliki potrebi in pomenu katoliških listov, bilo bi odveč; le sklicujemo se na besede in opomine našega slavnega papeža Leona XIII., ki pri vsaki priliki polagajo katoličanom na srce, naj podpirajo in razširjajo dobre katoliške liste

in časnike. Ali ne bo vsak katoličan z veseljem izpolnjeval ukaze in želje svojega višjega pastirja.

Zató obračamo se danes vnovič do vseh rodoljubov, duhovskega in posvetnega stanú: Podpirajte „Mir“ z marljivim dopisovanjem, razširjajte in priporočajte ga pridno med ljudstvom, ker le s skupnim trudom pridemo do zaželjenega cilja. Z Bogom — naprej!

Uredništvo.

Nemška ljudska stranka, ali stari osel v novi koži.

Naši nasprotniki se skrivajo pod raznimi imeni, da bi preslepili ljudstvo in ga pridobili na svojo stran. Z začetka so se imenovali „liberalce“. Pa ta beseda nima več kredita; ljudstvo (glejmo le na Dunaj) liberalcem ne zaupa več in zató so tisti možje, kateri so prej prisegali na liberalno zastavo, večinoma prestopili k nacionalcem ali nemškim narodnjakom, katerim sta voditelja Schönerer in Steinwender. Pa tudi ime „nacionalec“ ne vleče več. Ljudstvo spozná, da ti ljudje niso dosti boljši, kakor stari liberalci in zato jim prav ne zaupa, vsaj v tistih krajih, kjer je po dobrih časniki in shodih prav poučeno.

Zavoljo tega so poiskali novo ime „nemška ljudska stranka“. Ali obveljal je pri tem znani rek: Stari osel v novi koži, t. j. imé so si izbrali novo, ostali pa v svojem srcu ravno tako sovražni krščanski stranki, kakor so bili prej. — Tej stranki pripadajo na Koroškem vsi naši nasprotniki. Razločka med liberalci in nacionalcem na Koroškem že ni več ali pa prav malo, zakaj stari liberalci ali odstopajo, umirajo, drugi pa (Ghon, Kiršner itd.) prestopajo k novi nemški ljudski stranki. S to imamo zdaj vojsko.

Kaj hoče nova stranka? Njeni voditelji povedali so to v posebnem pismu ali programu, kterega so objavili nemški listi, in po katerem se hočejo ravnati zanaprej. — „Slov. Gospodar“ ga je označil prav dobro tako-le:

„Pred vsem zahtevajo, da mora naše cesarstvo zmirom z Nemčijo sklenjeno ostati in da se mora

še bolj trdno na Nemčijo privezati. Ta beseda se pa nam Slovincem že ne dopade. Mi redimo svoje vojake za svojo lastno brambo, ne pa za to, da bi vedno le Nemčijo varovali in branili. Nemčija je pod prusko oblastjo, Prusi ali Prajzi pa še nikoli niso bili naši odkritosrečni prijatelji, največkrat le naši zakleti sovražniki. Kdor se hoče o tem prepričati, naj le bere zgodovino t. j. zgodbe starih časov noter do leta 1866. Zakaj bi morali ravno mi Nemčijo varovati in zakaj bi morali mi ravno pod njenim varuštvom biti? Če bi bila Avstrija preslaba, mora našemu svetlemu cesarju na prsto voljo dano biti, kterega cesarja da hočejo na pomoč poklicati. Francoz in Rus sta tudi močna, in če bi teh eden našemu pomagal, se mu tudi ni treba nič bati.

Naši nemški narodnjaki hočejo Avstrijo nekako pod nemško oblast spraviti; kajti le Nemčija jim je pri srcu, zato hočejo, naj bi bili naš cesar nekako nemškemu podložni; in naj bi ne smeli z nobenim drugim v zvezo stopiti, kakor le z Nemčijo. To je pa razžaljenje za našega cesarja in za nas vse prave Avstrijance; kajti mi nečemo, da bi bili naš cesar kteremu drugemu podložni; oni morajo ostati čisto sam svoj neodvisni gospodar, da stopijo v zvezo s komur hočejo. Sicer so pa to prazne sanje naših nemškutarjev; kajti pri cesarskem dvoru imajo bolj modre svetovalce, kateri bodo že vedeli, na ktere duri jim je potrkati, kedar bodo kako pomoč potrebovali.

Nadalje zahtevajo nemški nacionalcem, da mora Avstrija braniti Nemce zoper „hude“ Slovence in da mora v prvi vrsti le za Nemce skrbeti. Prvo je smešno, ker mi Slovani Nemcem itak nič hudega nočemo in nič žalega ne storimo; drugo je pa krivično; kajti država mora skrbeti za vse narode, ne samo za Nemce. Priden oče, ki ima več otrok, bo na vse gledal in za vse skrbel; ako kterega zanemarja, da zbolí ali se popači, je le očetova škoda, ker mu napravi sitnosti in stroške. Nemcev je v Avstriji premalo, da bi mogli sami vse davke plačevati in vse vojake dajati; na slabih nogah bi bila naša država, ko bi se opirala samo na Nemce. Zato skrbijo svetli cesar, da vse narode pri moči ohranijo, posebno Slovence, ki dajejo več ko polovico vseh vojakov.

Kaj pa pravijo nemški nacionalcem o veri? Oni obetajo, da vere ne bodo več napadali. Kako

Podlistek.

Angelj varuh.

(Po resnični dogodbi.)

Visoko v gorovji, ktero obdaja neki v prejšnjih časih znamenit trg naše lepe Koroške, stoji skromna koča. V njej je prebivala uboga, pa pridna družina.

Najstarejši sin, desetletni Jožek ali „Zepej“, kakor so ga klicali oče in mati, bil je veselje in nada roditeljev. A stariši imajo zahvaliti edino le njegovega angelja varha, da ga jima ni vzela zgodnja, strašna smrt.

Bilo je neko nedeljo popoldan ob času, ko otroci tako radi zahajajo v gozd in na gorske trate, ker vedo, da jih tam čaka obilno modrih črnic ali rudečih jagodic in malinj. Dan je bil lep. Kako bi se tedaj mogel premagati živahni Jožek, da bi ne stopil k materi, se je prijel in jo laskavo prosil: „Mama, prosim, ali smem iti v malinje? — Jelite, da smem?“

No, ni mu bilo treba dolgo prositi. Mati so mu radi dovolili. Ko pa sliši mlajši sin, ki je še komaj dobro hoditi znal, da gre brat v malinje, začne tudi on prositi: „Mama, jaz pojdem tudi v malinje.“

Da ni joka in solz, rečejo torej mati Jožeku, naj vzame tudi majhnega brata, Karola, s seboj, pa naj dobro pazi nanj.

Veselo se podata mlada gorjančka po ozkih stezah proti tratam, kjer sta vedela, da najdeta zaželjene sladke paše. Dalj časa se že plazita okoli,

Zdaj se z radostnim vsklikom spustita na šop grmovja, od koder se jima smehlja nasproti vse polno rudečih jagod, zdaj se zopet oprežno muzata skoz grmovje, ki ju grabi za obleko in noge.

Predno da zapazita, dospeta pod velikansko skalovje. In tam — začudjen „ah“ se sliši iz ust starejšega fanta. Toliko in tako lepih malinj še nista videla. Hlastno jih obira večji deček, med tem ko se njegov majhni bratec, od nenavadnega plezanja in od vročine že ves vspehan in utrujen vsede na tla.

A kaj je to?

Naenkrat Jožeka nekdo kliče po imenu: „Zepej!“ Deček se ozre, se oglasi, vpraša, kdo da ga kliče. Pa ni videti nikogar in nikdo ne odgovori. Tudi njegov bratec je slišal klicati. Z velikimi očmi gleda okrog sebe, in ker nikogar ne zapazi, skoči kvišku in se prijame brata.

Ta se nekoliko premišlja, kaj naj bi storil: ali naj zbeži, ali naj dalje obira malinje. Pa malinje so prevabljive. Začne jih z nova nabirati. Toda čuj! Jasno in razločno se zopet sliši njegovo ime „Zepej.“

Oba spreleti strah. Majhni bratec, v drugič zaslišavši ta klic, jame siliti domu. Hitro zapustita skrivnostno mesto. In zdaj, o groza! Komaj odmakneta pete, nastane za njima grozovit polom in pok. Strašno zatrešči in zemlja se strese. Vsa plaha in skoro brez sape dospeta fanta do domače koče.

In kaj se je zgodilo? — Velikanska skala se je bila utrgala in telebnila ravno na mesto, kjer sta dečka nabirala malinje. Le trenutek naj bi se še bila mudila pod skalo, in skala bi štrlela kakor nagrobni kamen nad njihovima zmečkanima truploma. —

Minulo je štirinajst let od tiste dobe. Starejši deček je postal vrl mladeneč, ki se bode v kratkem kot novomašnik pri prvi sv. daritvi Bogu zahvalil zató, da ga je po angelju varhu obvaroval zgodnje strašne smrti. H—r.

Papež in menih. Zjutraj 2. sušca letošnjega leta, predenj so kardinali prišli, da voščijo srečo papežu Leonu XIII. ob obletnici njegovega kronanja, se je ta zabaval z nekaterimi gospodi. „Prišel sem vendar do 19. leta svojega višjega pastirovanja“, je djal papež, „gotovo se temu nihče bolj ne čudi, nego jaz sam. Ko sem bil izvoljen, se je sploh mislilo, da ne bodem dolgo vladal cerkve; sam sem mislil ravno tako. Dan moje izvolitve je prišel neki prelat v zakristijo cerkve »Ara coeli«, kjer so ga navzoči frančiškani ravno izpraševali po novicah. »Kardinal Peči je izvoljen. Pa ta je tako slabega zdravja, da bode treba v enem ali dveh letih voliti novega papeža«, je povedal gospod. V nekem kotu je molil frater, ki je čul te besede, pa vstal ter stopil k gospodom, ki so se pogovarjali. »Kaj pravite, monsignor?« je vprašal. »Da bode kardinal Peči, ki je bil danes izvoljen za papeža, živel komaj dve leti«, je bil odgovor. Brat je odgovoril: »Jaz pravim, da bode papež živel vsaj še dvajset let.« »Dvajset let« je dejal papež Leon XIII., mi je torej obljubil ta redovni brat, in z božjo pomočjo sem že došel do devetnajstega. Ta dogodek je pripovedoval nekdo, komur se sme popolnoma verjeti. „Dol. Nov.“

Vrl predstojnik. O prazniku sv. Rešnjega Telesa je v nekem mestu na Nemškem odšlo več službeno prostih železniških uradnikov v cerkev, da

o tem v resnici mislijo, kaže to-le: Beljaške „K. N.“ so se tudi podvrgele temu programu. Na prvi strani ga objavljajo, na drugi pa kličejo, naj ljudje odstopijo od katoliške cerkve k „starokatoličanstvu“, t. j. h krivi veri! Tako hlinijo na zunaj, ko lovijo ljudi v svoje mreže, da niso nasprotniki vere, v svojem srcu in v djanju so jej pa ravno tako nasprotni, ali pa še bolj, kakor liberalci. Duhovniki bodo pa še naprej grizli, kajti oni zatrjujejo, da s „klerikalno“ t. j. duhovniško stranko nočejo nič prijaznosti in vzajemnosti imeti. Da ti ljudje niso krščanskega duha, spoznamo posebno še iz tega, ker pravijo, da morajo šole take ostati, kakor so zdaj, namreč da duhovščina ne sme čez šole nobene oblasti imeti, da šole ne smejo biti verske, ampak „proste“, t. j. brezverske v tem smislu, da se razun dveh ur krščanskega nauka v drugih šolskih urah ne sme nič govoriti o božjih rečeh in krščanskih dolžnostih. S tako šolo se pa nemškimi kmetom ne bodo prikupili, kajti tudi nemški kmetje hočejo imeti krščansko šolo, dobro vedoči, da le krščanska izreja v mladosti rodi pridne gospodarje ter poštene, pokorne, trezne in zadovoljne posle.“

Hočejo se potegovati tudi za gospodarske stvari. Kar pa zahtevajo v tem oziru, zato so se krščanski možje že davno potegovali. Nova stranka nam je napovedala boj, še hujski kakor liberalci; naša dolžnost je, da se odločno branimo. — Na shodih, pred ljudmi, bodo besede kajpak zavijali, vse bolj lepo „barvali“, ali program je jasen, nam je čisto sovržen, zato tem ljudem ne smemo verjeti, jim ne zaupati, naj pridejo tudi v ovčji obleki.

Nemška ljudska stranka je izdala tudi za Koroško že poseben oklic za prihodnje deželnozborske volitve. Oklic je tak, da ga more z mirno vestjo podpisati vsak židovski liberallec. Za to ni bilo treba nove stranke.

Pravijo, da hočejo varovati pred vsem drugim nemštvo in nemški značaj dežele. Kdo pa ga napada? Da mirno živimo tudi še Slovenci na svojih tleh, je vendar še — naša pravica. — Čisto naravnost pravijo, da hočejo z vso močjo nasprotovati našemu slovenskemu gibanju. *) „Fr. St.“ same so zadnjič morale priznati, da je njihova, t. j. sedanja nemška „ljudska“ stranka motila mir! In to se zgodi s tem, da nam kratite in jemljete vse pravice, kakor mora priznati tudi vsak trezen Nemec. — Imenovani oklic dalje zahteva, da se naj podpirajo nemška društva, ktera delajo proti Slovincem. — Kar se tiče gospodarskih stvari, pogrevajo stare obljube. Izpolnovali jih ti ljudje gotovo nikoli ne bodo.

Kar govorijo o cerkvi in šoli, so tudi stare liberalne fraze. Pravijo, da hočejo odvrčati vse, kar bi moglo motiti „krščansko mišljenje“ ljudstva. Če hočejo to res izpolniti, morajo kar danes prenehati vsi njih listi, ker le-ti delajo v tem oziru največje pohujšanje! Posebno poudarjajo, da se ne sme ničesar spremeniti pri uravnavi sedanje brezverske šole! Ševeda, „ljudska“ stranka noče, da bi ljudstvo res moglo biti zadovoljno s šolo, da bi imelo od nje pravo korist.

*) „Bekämpfung der in das Land getragenen Bestrebungen, welche darauf hinzielen, uns unsere slovenischen Landesgenossen zu entfremden — — —.“ Stare čenče!

bi se udeležili sv. maše in procesije. Neki železniški čuvaj pa ni mogel iti z njimi, ker ga je služba zadrževala. Kar pristopi protestantski železnični nadzornik k njemu in ga vpraša: „No, zakaj se pa vi nočete procesije udeležiti?“ „Rad bi se udeležil, gospod nadzornik, toda služba —.“ „Kar pojdite za dve uri, bodem že jaz uravnaval.“ „Toda, gospod nadzornik,“ odvrne katoličan, „v pol ure pride vlak in jaz moram biti na svojem mestu.“ „Že dobro, le pojdite v cerkev, jaz vas hočem nadomeščati ter za vse biti odgovoren!“ — In vrli nadzornik, ki je bil od daleč nameščen v tej katoliški občini, sicer kot protestant, toda z dobrim srcem, je opravljal tisti čas nizko službo svojega podložnika, da je oni mogel se udeležiti službe Božje. — Klobuk z glave pred takim možem! In dandanes se dobé katoličani, kateri svojim podložnikom niti zapovedanih verskih dolžnostij ne pusté spolnovati!

„Dan.“
Sanje in njih razložitev. Bil je enkrat, tako pripoveduje pravljica, vladar in temu se je sanjalo, da je videl tri golobice. Prva je bila dobro pitana in vesela, druga medla in žalostna in tretja je bila slepa. Sanje so se ponavljale, ali vladar ni vedel, kaj pomenijo. Nihče ni znal kralju čudnih sanj razložiti. Konečno se je kralju ponudil neki kmet iz dežele, kateri je hotel kralju sanje natančno razložiti, ali s tem pogojem, da ne bode zavolj svoje razlage kaznovan. Ko mu kralj to obljubi, reče: „Debela in vesela golobica, dragi kralj, pomeni tvoje služabnike. Ti te goljufajo, tlačijo tvoje podložne in živijo veselo od tujega denarja. Medla golobica pomeni tvoje ljudstvo, ktero je stiskano in tlačeno. Slepa golobica pa si ti, kralj,

Iz povedanega se razvidi, da je nova stranka zlasti kar se tiče Koroške, le stara liberalna klika. Plajšče so obrnili po vetru, a v resnici so ostali stari liberalci, nasprotniki katoliške cerkve in slovenskega ljudstva. Zoper to stranko treba se vojskovati krščanskim možem na vso moč. Da se vojskujejo z uspehom — dal Bog! —an.

„Bauernbund“ Podkloštrum.

Dne 28. rožnika je imel „Bauernbund“ pri Grumu Podkloštrum svoj letni občni zbor in trideseti „bauerntag“. Zbralo se je primeroma malo kmetov, temveč pa učiteljev, liberalnih poslancev, advokatov, uradnikov, pisarjev itd. Prav značilno je, da so kmetje mirno poslušali govornike, „liberalni“ advokate, učitelje itd. pa so delali polom, ko jim kaj ni ugajalo. Shoda se je udeležila tudi krščanska stranka.

Posl. Ghon je govoril o delovanju drž. zbora. Obračal se je zlasti proti „klerikalni“ stranki in oblastno, po znani liberalni maniri, zatrjeval, da „liberalci nimajo nič proti veri,“ da je on „dober kristjan“ itd.

Posl. dr. Abuja je govoril o deželnem zboru. Govoril je strastno, razžaljivo, kakor smo že navajeni od tega gospoda. Posebno mu ne ugaja znani predlog mil. knezoškofa in pravi, da mora on (Abuja) pobijati vsako tako sredstvo, ktero on (!) ne spozna za pravo v pomoč ljudstvu. To je čuden nazor. O nekterih drugih njegovih neslanih trditvah drugikrat kaj več!

Dr. Abuji in Ghonu je v daljšem res izvrstnem govoru odgovarjal veleč. gosp. vikar V. Podgorca nekako tako-le:

Najprej se zahvaljuje predsedniku (Kiršnerju), da mu je dal besedo; potem pravi: predmet, o katerem se razgovarjamo, je tak, da o njem moremo razpravljati čisto mirno in stvarno. Vsa Evropa se bavi s tem vprašanjem, narodno gospodarstvo več kakor pol stoletja. Da pridemo do cilja, moramo poslušati vsakogar in ne morem biti iste misli, kakor g. Ghon, ki je rekel: „s klerikalci ne hodimo“. — „Klerikalci“ pa smo pripravljene iskati zlata zrna resnice, bodisi pri liberalcih, prostozidarjih, židih ali socijaldemokratih, in nikakor ne trdim, da imamo jedino pravo gospodarska načela. — Gosp. doktor (Abuja) je rekel, da noče nobene sredstva, ktero bi ne pomagalo naravnost. Gospod se je menda le zagovoril; nam je dobro došla tudi taka pomoč, ki le posredno deluje.

Dr. Abuja dalje pravi, da se je pridelek polja zmanjšal. Temu pritrdim. Mi se pa tu najprej bavimo le s Koroško, ktera mora žito uvažati. Od zunaj torej žito ceneje kupujemo, in dosledno bi morali postati bogatejši, ne revnejši.

Dalje je govornik (Abuja) rekel, da je ameriška konkurenca kriva, da zemlja ne nese več toliko. Še nedavno je dokazal nár. ekonom Ruhland, da to ni res. Konkurenca obstoji le tam, kjer se kake stvari preveč prideluje, a žito se vendar vse porabi. Pravi vzrok je, početje židov na borzi, kjer se petdesetkrat več žita „proda“, kakor se ga v resnici pridelava. Čudim se, da dr. Abuja o tem ni nič rekel. *) — Kot nadaljni vzrok je navedel gosp.

*) Mi se temu ne čudimo več, ko vemo iz mestnega zbora, kako vnet zagovornik judov je dr. Abuja. Uredn.

kajti sediš vedno v svoji palači in ne veš, kaj se v tvoji državi godi!“ —č—

Pregovori o ženskah. Ženske le to zamolčijo, česar ne vedó. — Kdor ima ženo, ima trpljenje. — Kdor ima mater, ne sme se jokati. — Dobra mati ne vpraša: ali hočete, ampak ona dá in zaukaže, brez da bi vprašala. — Mati se pravi mučenica. — Če ima jedna lepo lice, dobi moža tudi brez dote (dela). — Kakšno družino imeti hočeš, takšno ženo si moraš izbrati. — Kdor ženo tepe, tepe celo hišo. — Pokaži ženo in hočem ti povedati, kakšnega moža ima. — Nališpanej ženi obrni hrbet. — Dobrourejena izba, modra žena. — Žene in platna ne smeš ogledovati pri sveči. — Dobra žena naredi dobrega moža. —k.

Smešničar.

* Prav je zadel. „Francek, kaj je bolj potrebno, solnce ali mesec?“ — „To je neumno vprašanje. Samo ob sebi se razume, da mesec, ker po dnevu je itak dovolj svetlobe!“

* Zboljšal se je: Sodnik: „Najprej ste ukradli 60 goldinarjev, potem zopet 40. Ali se nočete enkrat poboljšati?“ — Zatoženec: „Sem se tako že za 20 goldinarjev zboljšal.“

* Razžaljani župan: Župan občine Oslovica pride enkrat v mesto. — Na cesti ga sreča nek tujec, kateri je zašel ter ga vpraša: „Dobri, pošteni mož, kako se imenuje ta cesta?“ — „Jaz nisem nobeni dobri, pošteni mož“, odgovori razžaljen župan, „ampak jaz sem gospod župan iz Oslovice!“

doktor življenje kmetov. Jaz tega ne dam veljati in kažem na Janssen-ovo zgodovino nemškega ljudstva, ki piše, da je kmet v 13. stoletju živel boljši, kakor dandanašnji.

Gledé predloga g. knezoškofa ne morem razumeti govorjenja dr. Abuje. Ne vém, ali se je g. doktor tú le zagovoril, ali se sploh moti. Kmetski stan je v takem položaju, da se zdi, kakor bi mu ne bilo več pomagati. Če se mu more še pomagati, zgodi se to po stalnih domovih. Misel ni nova. Na Saksonskem so leta 1893. prepovedali, da se od posestev ne sme več odločiti, kakor tretjina, na Bavarskem so l. 1825. prepovedali, da se posestva ne smejo razdeliti pod 1 gld. davka. Na Češkem so l. 1790. določili, da se posestva ne smejo razdeliti pod 40 birnov posevte, v Švediji l. 1827., da mora biti vsaj tako veliko, da se obdeluje z jednim konjem. Misel stalnih domov prihaja iz Amerike. Tak stalen dom mora kmet dobiti in lahko se s tem združi stara razdelitev v „hube“.

Gosp. Abuja pravi, da bodo posestva po taki ureditvi manj vredna. A potrebna je določba, da se taka posestva ne smejo zadolžiti, kakor se je spoznalo že v minulemu stoletju. Sedaj gré v zgubo mnogo denarjev, posojenega na posestva, namreč 45%, večinoma denar vdóv in otrok. — Govorilo se je tudi o zboljšanju zemljišč. Zato treba mnogo denarja in če država na eno stran kaj dá, mora toliko na drugi strani ljudstvu zopet vzeti. — Potrebnejši je drugo zboljšanje (melioracija). Gospóda! zboljšajmo prebivalstvo. Nek znamenit nár. ekonom, protestant, poprašuje, zakaj je gmotno stanje katoliških dežel v Evropi in Ameriki slabše, kakor ono v protestantskih deželah in on odgovarja: Ker je odgoja ljudstva slabši! (Grozen hrušč pri navzoči „inteligenci“.) Tega ne pravim jaz, marveč nek protestant in treba to besedo premisliti. Vprašam samo kmete: kako stoji s posli?

Ker govorim ravno o izgoji ljudstva, dovolite da spregovorim besedo kot Slovenec (učitelji ugovarjajo); takoj končam. Mislim, da se za izgojo ljudstva v nemških goratih dolinah, v Ziljski in Belski dolini, stori mnogo več, kakor v slovenskih dolinah Spod. Koroške. Zakaj? Zató ker ste iz hiše odstranili kar celi vogel, ker učite ljudstvo zaničevati svoj materni jezik in svoje prednike. (Ugovarjanje). Naj razsodni človek mirno premišljuje, ali ni treba ljudstvo učiti najprej v maternem jeziku, zakaj ljudstvo, ktero se ne spominja svojih prednikov, bo pozabilo tudi svoje potomce. Narodno posest treba varovati, a prosim, ne govorite o stvaréh, ki dejanski niso niti resnične.

Jedno opombo še g. Ghonu. Vi ste rekli v svojem govoru, da spoštujete vero. Znano vam mora pa biti, da je nek beljaški list zadnjič objavil oklic, naj pristopajo ljudje k starokatolicizmu. Ali se s tem vjemate, ali ne? Če se s tem oklicem vjemate, kako morete reči, da spoštujete vero? Če se ne vjemate, potem zavrnite sami svojo stranko.“

Gosp. Ghon je dalje rekel, da se morajo združiti vsi Korošci. Da, ali za preuredbe je treba načrtov, kateri nastanejo med strankami. Politične kaše, okrog ktere naj se vsi zberejo, ne poznamo in je nočemo. Hočemo značaje in jih spoštujemo. Spoštujemo liberalca, nacionalca, da, tudi socijaldemokrata, če je dosleden. In ravno doslednih, značajnih mož potrebujemo, ne pa omahljivcev.“

Tako je govoril g. Podgorca. Njegov izborni govor je napravil globok utis pri kmetih. Navzoča „inteligencia“ (?) pa je kar besnela. Pomagati ji je imel dr. Abuja, ki je g. Podgorca skušal zavrniti z nekterimi slabimi dovtipi in šalami. Bauernbunarji pa so začeli kričati, ko je g. Einspieler zavrnil Abujo, da ni glasoval proti hipotečni banki S takimi ljudmi, katerim gre krik in ropot nad mirno stvarno besedo, sevó ni mogoče razpravljati. Zato so navzoči krščanski možje zapustili zborovanje. Odurna „inteligencia“ je kričala za njimi, klicala „pereat“ itd. in se tako pokazala v pravi svoji luči.

Konečno se je še Abuja priduševal, da je tudi on „Slovenec“, da ni nasproten materinem jeziku. Kdo se ne smeje? Občudujemo pa pogum, da more ta mož nastopiti s takimi — trditvami!

Tako je minil precej burno le-ta „bauerntag“. Kogar ne vodijo predsodki ali strast, mora spoznati, da je „bauernbunderskim“ kolovodjam le za gospodstvo in kričanje, in le malo ali čisto nič za resnico in pravi blagor kmetskega stanú!

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) Župnik Ivan Lubej v Slov. Šmihelu 5 kron, slavna posojilnica v Framu na Štajerskem 10 kron; v veseli družbi v Gradcu darovali: kurat Anton Vamberger 2 kroni, kurat Avgust Skočir 2 kroni in c. kr. okr. sodnik v pok. Fran Hrašovec 2 kroni; visokorodne gospe grofica Kinsky 22 kron in markiza de Bellegarde rojena komtesa Hartig 10 kron, obe v Sloupu (Bürgstein) na Češkem; iz Št. Jurja na Vinogradih: provizor Rozman 3 krone, p. d. Murk 2 krone, p. d. Štefan 1 krono, iz nabiralnika 4 krone. Skupaj 63 kron. — Pristréna hvala. Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu.) Zadnje dni pred praznikom sv. Cirila in Metoda je večkrat lilo kakor iz škafa, da je bilo vse hudo premočeno. Bali smo se zató, da našim vrlim kmetiskim fantom ne bo mogoče žgati kresov na čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Pa vendar v soboto zvečer je dež prenehel, naši rojaki se niso dali prestrašiti in ko je nastal mrak, zažarelo je po vseh naših hribih in goráh lepo število slovenskih kresov, ki so se jasno žaréli v temni noči in oznanjali daleč na okrog, da po naših hribih in dolinah prebiva še rod, zvest svojemu Bogu in svoji národnosti. — Naštevati vse kresove, je nemogoče; da bi bilo prej lepo vreme, bilo bi jih gotovo še veliko več. Od mnogo stranij slišalo se je tudi mogočno streljanje. — Temni oblaki so se podili pod nebom, ko so žaréli svitli kresovi. Tudi na naše národno gibanje se marsikterikrat vlega nekaka megla; naj bi jo premagali s skupnim trudom, da postane jasno in svitlo, kakor so nam svetili kresovi. To nam izprosi sv. Ciril in Metod!

Iz Celovca. (O shodu našega katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem) dné 21. rožnika v Žrelcu — kdo bi si upal misliti, da se bode tako lepo obnesel! Res, da nas Slovencev oštir gostilne pri „Oremusu“ vsled ukaza svojega, vsem enakopravnega (seve po liberalnem receptu: meni vse, drugemu ničesar) gospoda ni smel sprejeti pod streho; a ravno to je bilo shodu le v korist. Kar uči zgodovina vseh stoletij, se je očitno pokazalo tudi pri tem shodu: le pri cerkvi je prava prostost in pravičnost tudi nasproti slabejim! Zbrali smo se namreč na lepem župnijskem vrtu in pod milim nebom smo se pogovarjali o naših šolskih, gospodarskih in političnih potrebah. Bilo pa nas je dobra mera 150 poslušalcev. Prvi govor razpravljaj je našo šolsko rano v verskem oziru ter zahteval: za katoliške otroke a) katoliške šole, b) katoliške učitelje in c) katoliški pouk in vzgojo. Da pa se šolske postave v tem duhu izpremenijo, je potrebno, da si katoliški možje ob času volitev dobro ogledajo možake, koji se jim ponujajo za poslance in si izberejo može samo versko- in národnostnega značaja! — Drugi govor je naslikal bedo kmetiskega stanu, njegove velike dolgove, ki so večinoma posledice slabega liberalnega gospodarstva. O istem predmetu sta se sukala tretji in četrti govor, ki sta poleg tega kot za sedaj edino in najboljšo pomoč proti propadu kmetiskega stanu povdarjala potrebo kmetiskih zadržug. — Poslušalci bili so prav zadovoljni in so izrekli željo, naj jim katoliško-politično in gospodarsko društvo kmalu zopet napravi kak poučljiv in koristen shod. Tedaj na kmalo svidenje v Žrelcu ali pa kje v bližini!

Iz Celovca. (Ne zabite dijakov!) Bliža se čas, ko se bodo dijaki vnovič vpisovali v srednje šole. Ob tej priliki opozarjamo častite rodoljube, naj skrbijo za to, da bo več nadarjenih fantov vstopilo v srednje šole. Takorekoč vsakdanja skušnja nas uči, kako hudo primanjkuje slovenskih duhovnikov, uradnikov itd., to pa zavoljo tega, ker nam primanjkuje slovenskih dijakov. Da jih je tako malo v srednjih šolah, krive so največ naše ljudske šole, v katerih se tudi drugače nadarjeni dijaki ne naučijo toliko, da bi mogli stopiti v višje šole! Zató mora biti tem večja skrb čast. rodoljubov, da skrbijo in spravijo v nauke pridne in nadarjene fante. Trud, ki jih imajo s tem, nikakor ne bo zastoj, marveč prinašal bo korist cerkvi in národu!

Iz Dvora nad Vrbo. Dné 7. t. m. čitala se je tú v naši farni cerkvi ob 8. uri zjutraj sv. maša za pokojnim nepozabnim rodoljubom g. prof. Jos. Lendovšekom, ktero je naročil iz ljubezni do pokojnika gospod državni poslanec dr. Gustav Eim, ki biva sedaj s svojo bl. gospo soprogo v Porečah na počitnicah. Mašo je čital preč. gosp. Mat. Germ ter so se je udeležili razun gori omenjenih dveh gospod dr. Fr. Kuthan, gospa dr. Navratilova, nekteri rodoljubi iz Celovca in Beljaka ter več vernega ljudstva iz fare. Rodoljubna gospa dr. Eimova okinčala je grob s krasnim vencem in voščeniimi svečami ter se s svojim gospodom soprogom vidno težko ločila od njega. — Kakor iz „Mirovih“ izkazov povzamemo, se je za spomenik nabralo že precej denarja in sedaj prosimo le, da se grob uredi in se potem spomenik čim prej mogoče postavi. Temu bi bil najprimernejši čas sredi meseca avgusta. Zatorej prosimo tiste rodoljube, ki so si stavili v nalogo, to izvršiti, da nemudoma potrebno ukrenejo in potem določijo dan in čas, ko se ima odkritje in blagoslovljenje spomenika vršiti. Priporočali bi, da se odkritje spomenika vrši na nedeljo srca Marijinega, dné 23. velikega srpana (avgusta), s primerno slavnostjo.

Iz Dvora. (God sv. Cirila in Metoda.) Kakor vsako leto, tako je tudi letos naša fara prav lepo in spodobno praznovala god slovanskih apo-

stolov sv. Cirila in Metoda. Na predvečer so rodoljubni Dvorjanci, Dolani in Jezerčani zažgali lepo število velikih „kresov“, pri katerih so se prepevale lepe slovenske pesmi, a vmes so kar na štirih krajih veselo grmeli topiči, da je odmevalo tje do daljnih Karavank. Krasen je bil res ta večer. Posebno ginljiv je bil prizor, ki se je podajal očesu iz hriba nad malo a zavedno vasico Jezerce, od koder se je videlo razun cele gornje rožne doline in Karavank tudi še v našo nam na severu ležečo, na novo probujeno sosedno faro Gozdanje; nad katero so bili letos hribi kar obsejani s krasnimi kresovi. Drugi dan v nedeljo so nam naš prečastiti, za blagor Slovencev vneti gospod župnik J. Fric v pridigi z gorečimi besedami opisali delovanje sv. apostolov med slovenskimi národi in njih zasluge za naš mali slovenski rod ter nam tiste tudi priporočali v pismeno in v izgled. Na to je sledila velika sv. maša, med katero so zopet pridno pokali topiči, kar je celo pripomoglo, da so se nekteri, ki so večkrat na národnih živcih bolni, prav kisló držali. Popoldan je bila molitvena ura pred sv. Rešnjim Telesom ter litanije, pri katerih smo se tudi priporočali svetima apostoloma. Tako se je končal ta, za nas Slovence vsekako imeniten dan. Dal Bog, da bi tistega doživeli še prav mnogokrat ter da bi naša fara tudi vsakokrat tako lepo pokazala svoj slovenski značaj, kakor letos.

Iz Podgore. Prejeli smo naslednji dopis:

Slavno uredništvo „Mira“.

Imela sva z gospodom županom Prosekarjem sitnosti, ktere sem jaz s svojo nepremišljeno naglostjo in posluhanjem šuntalcev zakrivil. Miro-ljubni g. Prosekar se je z menoj prijazno pogojil, da mi odpusti, če storjeno zlo v „Miru“ in „Freie Stimmen“ prekličem.

Sestavlil sem preklic in prosim Vas, g. urednik, da bi blagovolili notraj stoječo „Izjavo“ v prihodnjem listu cenjenega „Mira“ priobčiti.

Z odličnim spoštovanjem J. Fanzoi.

Izjava.

Vzrokom uradovanja v slovenskem jeziku, zavaljal sem podpisani z javno dopisnico gosp. M. Prosekar-ju, županu v Kotmarivesi, da je bil prisiljen po postavnej poti iskati si zadoščenja. Ker meni gosp. župan ni storil nič krivega, obžalujem storjeno zaničevanje, posebno ker on ljubi mir in se je dobrovoljno z menoj sprijaznil. Občevala bodeva zanaprej zopet složno.

Podgoro, 7. mal. srpana 1896.

J. Fanzoi, srenjski tajnik.

Od baškega jezera. (O našem jezeru.) Najlepšim krajem slovenske zemlje smemo prištevati tudi naše baško jezero, ki je prišlo v zadnjem času prav na dober glas po vsej deželi. Dolgo časa je preteklo, predno so začeli tujci to jezero obiskovati in še le v najnovejšem času se je storilo marsikaj za okolico tega bisera slovenske zemlje. Tako so se n. p. popravila pota do jezera in letos je dal bl. g. knez Lichtensteinski sezidati na otoku sredi jezera gostilno, kjer se skrbi prav dobro za tujce. Pogled iz otoka na Karavanke, posebno na mogočno Kepo (2144 m), Kepico in Komnico je res krasen. Proti zapadcu se pa razprostirajo lepe slovenske vasi, iz katerih se v večernem svitu tako lepo svetijo stolpi čednih cerkvá. Jako lep je sprehod po stezi okoli otoka, ki te privede zdaj do jezera, bliščečega se v solnčnem svitu, potem v sredo krasnega gozda, ki pokriva skoro cel otok. — Ker se je na otoku letos dodelala lepa gostilna, napravil je tamošnji gostilničar dné 28. in 29. m. m. veselico za otvoritev nove restavracije. Svirala je godba 14tih godcev, samih Slovencev iz okolice, ter dobro razveseljevala od raznih stranij došle goste. I pevci, večjidel domači slovenski fantje, so jako imenitno prepevali raznovrstne pesni, ali žalibože slišal sem celo popoludne do poznega večera le samo dve slovenske pesni! Pri kinčanju prostora pa so se malo ali nič ozirali na Slovence. Razobesili so več nemških zastav, ali nobene slovenske, na začudenje marsikterega gosta! Zakaj prišlo je na otok tudi mnogo Slovencev, ali zavoljo došlih Beljačanov so menda — pozabili na nas! Upajmo, da drugikrat — ne bode več tako!

Iz Gozdanj. (Preklic.) Podpisani obžaluje, da je dné 7. rožnika t. l. Janeza Vospernika iz Gorenjega Jezerca pred cerkvijo z neko besedo razžalil, kar s tem preklicuje.

Na Gozdanjah, dné 30. rožnika 1896.

Janez Teppan l. r.

Od nekod. (Kaj je odpadnik?) Neki češki list v Šleziji, govorec o šlezjskih národnostnih razmerah, prinaša članek o nemški „kulturi“. Celi članek je jako zanimiv, a podajemo iz njega samo nekoliko. Pisatelj vpraša najprej, kaj je odpadnik in potem odgovarja: „Odpadnike poznate po slabi nemščini in glasnem zmerjanju Slovanov. Odpadnik razširja nemško kulturo bolj goreče nego Nemeč sam. Odpadnik je čudna Božja stvar, ktera hoče drugače peti, nego mu je kljun zrastel, odpadnik

je nehvaležen sin, kteri svojo mater zaničuje. In zakaj? Zató, ker mu njegov sovražnik daje kruh ali pa samo zavoljo tega, ker ga drugi hvalijo kot nemškega „kulturregerja“. A takšnemu človeku se navadno na stare dni slaba godi. — Je še druga vrsta odpadnikov; to so tako zvani Slovani „deutsch gesinnt“ (nemško misleči) in teh je precej veliko. Svojo barvo kažejo pri občinskih volitvah, pri volitvah v deželni in državni zbor itd. V družbi Slovanov bije se tak človek v prsi in prisega na svojo slovansko poštenost, komaj pa izgine izpred slovanskih očij, postane „nemško misleč ter za žlico leče prodá svoje tovariše, s kterimi je pred nekoliko trenutki prisegal na rodoljubje. Ta-le vrsta ljudij je veliko bolj nevarna, nego odpadniki sami, ker imajo prost vstop v našo družbo, poznajo naše težnje in želje, poznajo naše načrte in misli, ktere potem po judeževem načinu našim sovražnikom ovajajo in tako pomagajo sukati naše lastno orodje proti nam samim. Takih ljudij se je zmirom treba skrbno varovati“ — Resnične besede!

Iz Medgorij. (Cvet in sad. — Razno.) Večji del sadja, ki pride na celovški trg, je v Medgorju doma, posebno češnje. Letos smo bili v vigrédi tukaj kakor v raj; človek si je mislil, da ni moglo lepše biti na tistem srečnem vrtu, po kterem sta se Adam in Eva sprehajala, tako lepo je cvetelo sadno drevje. Imeli smo toraj veliko upanja — a upanje je splavalo po vodi. Zdaj ni videti družega na drevju, nego „rožiči“. Ali je vzrok temu deževno vreme, ki je prišlo v času cvetja? — Travniki so skoraj vsi od „črva“ podjedeni, tako da se vidijo na več krajih velike planjave vse rujave. Tudi gosenc in drugega mrčesa je veliko — tega so pa krivi Lahoni, kteri nam po Laškem toliko tisuč lastovk in drugih tičic povjamejo in pojejo. Zdaj je lastovka v tem kraju že prav redka stvarca. Ali bi se ta lov na ticepopotnice ne dal prepovedati?

Iz Št. Ruperta pri Velikovcu. (Kresovi.) Rodoljubje naših vrljih Št. Rupertskih faranov pokazalo se je dné 4. t. m. v prav sijajnem svitu, kajti zakurili so na predvečer slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda pet kresov: pri Mrzli vodi, v Orličivasi, na Črnem gradu, na Ruštatu in nad Dravo. Posebno imeniten je bil kres pri Mrzli vodi, kjer so tudi s topiči streljali, da je topični grom donel okrog Velikovca. Pa tudi ostala Velikovška okolica pokazala je na isti večer svoje rodoljubno lice. Videli smo kresove na Št. Janžki gori na skrajni slovensko-nemški meji, v Hudem kraju nad Želinjami, posebno je treba omeniti tistih štirih kresov, ki so z velikim žarom goreli eden tik drugega na Št. Štefanski gori nad Trušnjami. Slava vrlim slovenskim rodoljubom!

Iz Črne. (Novo katoliško-delavsko društvo.) Kakor znano, bili smo črnški delavci z začetka pristopili vrlemu katoliško-delavskemu društvu za Prevalje in okolico, ki je tudi pri nas priredilo več shodov. Ko smo pa od društva bili vendar-le preveč oddaljeni in nam zavolj dolgih in težavnih potov skoraj ni bilo mogoče obiskovati shode v Prevaljah, mislili in delali smo že dolgo na to, da si osnujemo lastno društvo. To smo sedaj izpeljali. C. k. deželna vlada je pravila že potrdila in novo društvo začne kmalu delovati. Naj bi se ga oklenili vsi slovenski katoliški delavci, ker v združenju je moč. Bog daj srečo!

Iz Št. Lorenca nad Labudom. (Veseljje. — Nesreča.) Od veselega do žalostnega je samo eden korak. O tem smo se pri nas zopet prepričali in dovolite g. urednik, da vam o tem danes nekaj poročam. Zelo nas je razveselilo, ko smo slišali, da nas bodo obiskali mil. gosp. knezoškof, zakaj že trideset let je minulo, odkar Št. Lorenška gora ni videla višjega pastirja. Takoj smo začeli pripravljati vse v cerkvi za visoki obisk. Slikar iz Volfsberga g. A. Fantoni jo je, kolikor je slog cerkve pripustil, prav lepo naslikal. Dan 13. rožnika pa je bil za vso faro res dan veselja. Zbralo se je k cerkvenemu opravilu veliko ljudstva. Popoludne ob 2. uri so se mil. knezoškof podali peš od nas v Št. Vincenc nad Ettendorfo. Čeravno so le malo časa bili med nami, napravili so nam veliko veselje in se bomo tega dné vedno spominjali. — Komaj je minulo štirinajst dni, pa se je oglasila nesreča pri nas. Dné 28. rožnika ob tretji uri zjutraj je naenkrat začelo goreti mežnarjevo sestvo. Ogenj je nastal od zunaj, a nihče ne vé, kako. Celó leseno poslopje je bilo naenkrat v plamenu in domači so komaj življenje odnesli. Rešiti ni bilo nič mogoče, in našla je žalostno smrt tudi jedna oseba. Vsi so bili že zunaj, ko se naenkrat spomni 85-letna mati gostilničarja J. Strohmajerja na svoj denar. Dobila je od svojega sina okrog 10 gld., da si kupi prase. Z besedami „moj denar“, hiti v gorečo hišo, preden ji kdo more braniti. Ko je gostilničar, ki je med tem spravljal živino iz hleva, vprašal: kje so mati, ni vedel nihče za njo in je tudi žive niso več našli. Šele popoludne, ko je ogenj ugasnil, našli so jo zgorelo. Noge in roke so ji odgorele in obraza ni bilo več mogoče

spoznati. Tudi posestnik je ožgan močno na glavi in rokah, in njegova sestra ima na nogah in obrazu opekline, da mora ležati. Rešili niso nič in k vsemu niti zavarovani niso bili. Škode je kakih 2500 gld. Dobri ljudje so hitro prinesli saj nekaj obleke, da niso ostali nagi, in nekaj jedil. Pri ognju je bilo tiho brez vetra, drugače bi nam bil zgorel tudi farovž in cerkev, ki sta čisto blizu in z deščicami pokrita.

Iz Štebna pri Velikovcu. (Lep izgled — ali kaj?) Dne 28. rožnika imeli so požarni brambovci z Blata pri Želinjah tukaj vajo. Zvečer so se v prijateljskem krogu razveseljevali. Odzvoni večernico. Kakor se spodobi katoličanom, se vsi odkrijejo in zmolijo angeljsko češčenje, samo gosp. podučitelj z Želinj R. Stissen, je obsedel, obdržal kapico na glavi in smodko v ustih, ne zmenč se za zvonjenje in molitev svojih tovarišev! — Ne vémo, je-li imenovani gospod naše vere, ali ne. Sam takt in navadna uljudnost bi ga imela učiti, da se ima odkriti, ko molijo njegovi tovariši. — Vsi, ki so to videli, bili so užaljeni, ker vsi so se popraševali, kako more učenik z besedo lepo učiti, ko daje take „izglede“ ter dela toliko pohujšanje. Pomilovanja vredna mladina!

Iz Ojstrice nad Spodnj. Dravogradom. (Misijon.) Dne 31. vel. travna prišla sta k nam misijonarja iz družbe Jezusove č. o. Fr. Doljak in J. Verhovec in tukaj začela blagoslovljeno delo sv. misijona, ki se je, čeravno v hribih, s pomočjo Božjo posrečilo. Vsaki dan je bilo več ljudstva in posebno na Rešnjega Telesa in sledeče dni je bila cerkev s pobožnimi verniki natlačena. Vse je bilo lepo, a vrhunec vsega je bila Marijina pridiga, prošnja za odpusčenje pred Najsvetejšim in pridiga pri blagoslovljenju misijonskega križa. Ne bomo pozabili besed, ki so slišali v slovo. Vse je bilo ganjeno, bilo je slišati tiho zdihovanje otrok, žen in tudi na obrazu marsikterega trdega moža so se prikazale solze pri ganljivih besedah č. g. Fr. Doljaka. — Zato se čast. misijonarjem iz srca zahvaljujemo za njih trud. Ko bi tako marsikteri liberalci bil pričujoč pri veselju, katero smo v teh dnevih okusili, gotovo bi se več ne predrznil psovati cerkev Kristusovo in te, kateri njene nauke oznanjujejo. Bodi kakor hoče, zagotoviti morem, da mi v naših slovenskih hribih se ne pustimo zapeljati nikdar od prave vere, vere svojih očetov. Ž njo pa bomo tudi branili vse drugo, kar je nam drago. Obhajajočih po večini le domačih je bilo v naši majhni fari ob času misijona 480. Sv. misijon se je končal 8. rožnika. Bil je to prvi misijon, odkar fara stoji. Častitim g. misijonarjem naj plača Bog sam za njih delo in trud tukaj in v večnosti!

Iz Ojstrice. (Kresovi.) Slišali smo, kako so dravberški Nemei (?) proslavljali „kres“. Praznovali so ga po svojem s plesom, popivanjem itd., na način, da je bilo celo nekterim, kateri so se udeležili — preneumno! — Večer 4. julija pa je pokazal, da na Ojstrici Slovenci še živé. Gorelo je pri nas sedem kresov, in to prav velikih. Na Gorici jih je bilo tudi več. Topiči so grmeli do pozne noči. Še ko smo se ob 11. uri vračali domov ni bilo pokanja konec. Sploh je bilo letos videti več kresov, kakor druga leta. Pokazalo se je:

„Da Slovenec gre na dan in — ne bode tako lahko pregnan.“

Od koroško-štajerske meje. (Naši nasprotniki) ob vsaki priložnosti kažejo svoje sovraštvo proti Slovencem. Tudi letošnje kresovanje so porabili za to. V Slov. Gradcu in nad Spod. Dravbergom so netili kresove, ob tem pa pokazali svoje znane — rožičke. Nas zanima posebno nek opis o dravberški „slavnosti“ v 77. številki celovških „Freie Stimmen“. Dravberški dopisun „ga“ je moral še imeti, ko je načelkal oni dopis, ker za treznega človeka je — prebedast.*) Pripoveduje, da se je dne 21. rožnika družba „stramm-deutscher Männer“ (vštevši sevéda slovenske kukavice, ki so pozabili, da so rojeni od slovenskih mater) podala na Tratenik. Tam so zažgali kres in ga po pogansko „blagoslovili“; z neko „cigu-migu“ so udarjali takt, skakali ter plesali okrog ognja, prepevali nemške pesmi. Tako je „navdušenje“ vedno bolj rastlo. Samo nekaj je manjkalo, pravi dopisnik: „germanentanz“-a ni bilo. Kakšen je ta ples, nam dopisnik žal ne pripoveduje. Bržkone tak, kakor ples indijancev, ko žgejo na ognju trupla umorjenih sovražnikov?! Ali res mislijo tisti gospodje, da imajo že „bindišarje“ na svojih kresovih, da jih je srbelo zaplesati se oni „germanski ples“?! — Opomnili bi le, da mnogim izmed tistih „stramm-deutsche Männer“, kateri so se toliko navduševali za nemštvo in ki se s tem tako oblastno hvalijo po listih, čudno gladko teče jeziček — po slovensko, kadar svoje blago prav „po ceni“ vsiljujejo kakemu slovenskemu kmetiču

*) Dokaz: Napisal je stavek, da je imel nemški kres namen: „dass er weit hinaus verkünde, dass hier deutsche Sitte, deutsche Gesinnung und deutsche Cultur die slavische Hochflut nimmermehr verdrängen wird.“ To mi razumemo tako, da nemško nasilje Slovencev ne bo pregnalo. In tega dopisnik gotovo ni — hotel trdit!

(in naj si je tudi izmed „slavische Hochflut“). Poznamo vas, zato se pa pred vami že dolgo ne bojimo več. — Isti dopisnik tudi na vse pretege hvali „nemško“ šolo na Ojstrici, češ: res čudno je, koliko so se že naučili nemščine. No, naj vprašuje kmete, kako so zadovoljni s šolo, bo slišal drug odgovor. Prusjaki pa ojstriški otroci menda tudi še niso postali.

Iz Radovljice na Gorenjskem. (Naša mestna hranilnica) otvorila se je dne 15. rožnika t. l. To je četrta domača hranilnica na Kranjskem. Prva se je ustanovila ljubljanska leta 1889., druga v Kranji leta 1893., tretja v Novem mestu leta 1894., vse so pa mestne. Radovljiška je imela prvi dan 5851 gld. 21 kr. vlog, katere obrestuje do 10.000 goldinarjev po 4%, nad 10.000 gld. pa po 3 3/4%. Zneske do 50 gld. izplačevala bode brez odpovedi, za višje zneske pogojena je sicer odpoved (do 200 goldinarjev 3 dni, do 500 gld. 8 dni, do 1000 gld. 14 dni, nad 1000 gld. 1 mesec), vendar bode pa tudi take zneske izplačevala, kolikor bodo dopuščale razmere, brez odpovedi. Najmanjša vloga je 1 gld., najvišja pa 15.000 gld. Obresti se bodo pripisovale vsakega poluleta kapitalu ter z nova obrestovale. Vloge, za katere, kakor tudi za njih pravilno obrestovanje jamči mestna občina, uporabljala bode hranilnica za posojila pred vsem na nepremična posestva pa tudi občinam ali okrajom po 5%. Vračala se bodo taka posojila tako, da plačuje dolžnik skozi 36 let 3% izposojenega kapitala vsakega poluleta. Tudi občinam, katerim je zidati kako novo šolo, napraviti vodovod, ali kaj takega, kar več stane, kakor občina premore v enem letu, je s takim posojilom takoj, ko začne priklade pobirati, mogoče stvar izvršiti in ni jim treba čakati, kakor sedaj, da s prikladami sedajnikov naberó potreben denar, ktereга sad uživajo še le potomci. Posojilnice, katere imajo več posojil, kakor vlog, obrnejo se lahko zapupno do mestne hranilnice v Radovljici, ktera jim bode priskočila po svoji moči s primerno vlogo na pomoč. — Z veseljem pozdravljamo tvoritev nove hranilnice, ter ji želimo obilo uspeha na narodnogospodarskem polju, na katerem Slovenci še le orjemo ledino.

Iz Save ob južni železnici. (Kresovi. — Ne-zgoda.) Iz naše prijazne, mične dolinice naznanjam dragim čitateljem, da tudi pri nas nismo še zadnji. Kako lepo je bilo videti na predvečer sv. Cirila in Metoda ob blizu in daleč mnogo kresov in čuti pokanje topičev, kar dokazuje, kako zelo da se vnema tudi že naš priprosti narod za svoje svetinje. — Dne 28. rožnika so našli v Mošeniku pri Savi nekega človeka, ki je po neprevidnosti pot zgrešil in se ubil.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Nj. veličanstvo cesar so podelili nadvojvodi Otonu vse pravice, katere je imel njegov pokojni oče, nadvojvoda Karol Ludovik, tudi nekatere take pravice, ki jih je imel pokojni cesarjevič Rudolf. — Kakor smo svoječasno poročali, je predlagal dr. Ferjančič v državnem zboru, da morajo biti pri sodiščih za občevanje s strankami enakopravni vsi deželni jeziki. Dotični odsek pa je ta predlog odklonil. Tudi Mladočehi so vladi in Poljakom na ljubo bili zoper prepotrebni predlog. To kaže, da se nam na Mladočehe nikakor ni zanašati! — Za nuncijsa na Dunaju je imenovan msgr. Talijani, in ne msgr. Ajutti, kakor smo zadnjič po pomoti poročali. — Dvorni svetnik Abram je premeščen od pravosodnega ministerstva k najvišjemu sodišču. Abram je rodom Slovenec in bil jedini zagovornik Slovencev v imenovanem ministerstvu. Na njegovo mesto so sedaj poklicali Nemca Gerčerja iz Trsta. To imenovanje je toraj zopet le občutljiv udarec za Slovence. — Listi pišejo, da odstopi vojni minister Krieghammer. — Nemško-liberalni veljaki so imeli dne 28. in 29. rožnika posvetovanje v Pragi. Bridko so zdihovali, da liberalna stranka omaguje. Naj bi se čim prej preselila v Krtovo deželo. — Na Moravskem se je ustanovila nova katoliško-narodna stranka, ki je te dni objavila svoj program. Naj bi uspešno delovala! — Hrvaška trgovinska in obrtniška zbornica je sklenila, da ne pojde na ogersko razstavo, kjer se ljudje derejo takorekoč na meh. — Od sv. očeta papeža so te dni dobili ogerski škofje navodilo, kako naj skrbijo za krščansko mišljenje med verniki. Židovske liberalce to navodilo sila v oči bóde. Naj jih, toda potrebno je bilo! — Niževavstrijski deželni zbor se je zbral dne 3. t. m., da je potrdil novi volilni red za deželni zbor, kakor ga je vlada želela. — Cesar je odpotoval v Išč, kjer ostane 6 tednov. — Kranjski deželni zbor se je zbral dne 6. t. m., da reši one predloge, ki so zaostali pri zadnjem zasedanju in ki zadevajo največ stavbinske stvari. — Volitve za državni zbor imamo menda že letos. Tako vsaj poročajo nekateri listi. Rojaki, pripravite se!

Druge države. Na Kreti vré dalje. Turki požigajo in ropajo in vojaki sami jim pomagajo.

Edina Grška se poteguje za kristijane, vse druge evropske države pa mirno gledajo, kako se kristijani preganjajo. Kdaj neki vendar enkrat gnjilega Turka poženejo iz Evrope? — Pruski trgovinski minister Berlepš je odstopil. Namesto njega je postal minister katoličan Brefeld. — Na otoku Kuba je še vedno vojska med domačini, ki hočejo postati samostojni in Španci, ki jim želijo gospodariti. V kratkem času misli vlada tja odposlati 100.000 mož. — V Belgiji imajo te dni dopolnilne volitve za državni zbor. Stojita si nasproti mogočna krščanska in pa socialdemokratska stranka. — Novo volilno postavo so dobili tudi na Nizozemskem. — Črnogorski knez Nikola se je mudil več dnij v Belemgradu pri srbskem kralju Aleksandru.

Gospodarske stvari.

Priprost način za hranjenje mesa. Da se suhega mesa ne lotijo žuželke, se priporoča, da se na mesni strani prevleče z ilovico. Ilovica se namoči, potem se pa z rokami z njo prevleče meso. Ilovična skorja mora biti gosta. Posebno kosti namaži dobro z ilovico. Tako meso se ohrani več let, ostane sočno in okusno. Predno se dene kuhati, se ilovica lahko odstrani. „Nov.“

Novičar.

Na Koroškem. Huzarski polk grof Palfy št. 8. v Celovcu obhaja dne 10. in 11. t. m. dvestoletnico svojega obstanka. Imeli bodo običajno pojedino, pa na petek. Ali ne poznajo postne zapovedi? — Na vrbsko jezero je prišlo okrog 800 ptujcev. Neugodno vreme je krivo, da jih še ni več. — Na Golšovem pri Žihpoljah so dobili nove zvonove, katere so mil. knezoškof blagoslovili dne 28. rožnika. — Blizu Svinca je vlak povozil beračico M. Krabicer. Prepeljali so jo v Celovec, kjer je kmalu umrla. — Na Trapičevem posestvu ob Humberški cesti delalo se je na praznik sv. Petra in Pavla tako, kakor vsak delavni dan. Kamnoseki obdelavali so kamenje, da se je kar ogenj kazal in menda se je celo zidalo. Ljudje, ki so hodili v mesto, so se po pravici jezili nad takim skrunjenjem naših Bogu in svetnikom posvečenih praznikov in se čudili, da se takemu početju od kompetentne strani ne pride v okom. Čemu pa imamo postavo, ako se sme v nedeljah in praznikih tako tlačansko delo vendar-le brez ozira izvrševati? — V Celovcu se je dne 29. rožnika obesila 45letna uradniška udova R. Mayer. Zakaj, ne vedó. — Dne 2. t. m. se je sama umorila v Celovcu gospa Am. Wallnöffer. Zmešalo se ji je. — V Št. Lipsu pod Juno so dobili lepe nove orglje. Izdelal jih je naš rojak, g. Fr. Colarič, v Borovljah. — Nova prekrasna frančiškanska cerkev v Beljaku je dodelana in slovesno so jo blagoslovili dne 24. in 25. rožnika. — Na železnični postaji v Prevaljah je vlak povozil nekega delavca in mu odrezal levo roko. Nesrečnega so prepeljali v bolnišnico. — Novo brzozjavno postajo so dobili dne 1. t. m. v Vetrinju. — Predsednik deželne sodnije v Celovcu dr. Mylius gré v pokoj. Služi že 40 let. — Vreme zadnjega časa je bilo zelo neugodno. Deževalo je malone vsak dan in zelo zaviralo ljudi pri košnji. Voda in toča je napravila po nekterih krajih precej škode.

Na Kranjskem. V Ljubljani morda dobijo električno železnico. Neko berlinsko društvo se je o tej stvari začelo dogovarjati z mestnim magistratom. — V Ljubljani so imeli od 28. do 30. rožnika duhovne vaje za moške. Obnesle so se zelo dobro. — Katoliško slovensko društvo za radovljiški okraj je imelo občni zbor v Žirovnici dne 5. t. m. Govorili so o deželnem zboru, družbi sv. Cirila in Metoda in o volilni reformi. — Posl. g. A. Kalan je dne 29. rožnika poročal svojim volilcem na Trati, dne 5. mal. travna pa v Seleich nad Škofjo Loko. — Ljubljansko dijaško semenišče Alojzijevišče je praznovalo dne 1. t. m. petdesetletnico svojega obstanka z lepo slavnostjo. — Na kresni dan so delale štiri delavke pri koruzi. Vlije se ploha in bežijo pod vrbo. Kar se zabliskne in udari v vrbo. 16letna deklica je bila takoj mrtva, tri so odnesli v nezavesti. — V Mokronogu je umrl notar V. Rosina. — Socialdemokratje so imeli dne 3. t. m. v Ljubljani shod. Z Dunaja je prišel državni poslanec Pernerstorfer, ki je v nemškem jeziku oznanoval rudeči „evangelij“. Krščanski socialisti, ki so prišli na shod, so odšli ker se je shod vršil nepostavno in niso mogli priti do besede. Čudno je, da so tudi mnogi narodni krogi odobraval nastop nevarnih tujcev. Kam pridemo po tej poti? — Za predsednika „Slov. Matice“ je zopet izvoljen g. prof. F. Levce.

Na Štajerskem. Po mnogih krajih je napravila toča zelo veliko škodo, zlasti po Rogatecu in okolici, okrog Jarenine itd. — Obesil se je dne 22. rožnika Franc Bek, kmet pri Sv. Florijanu pod Bočem. Najbrž se mu je pamet zmešala. — V soboto, dne 20. rožnika se je ustrelil v Mariboru vojak deželne brambe Fr. Uller, doma iz Braslovč. — Novo šolo so blagoslovili dne 29. rožnika v Rušah. — Volitve za celjski okrajni zastop so pred

durmi. Sedaj imajo Slovenci večino; upamo, da jo ohranijo tudi zanaprej. — Dobro obiskan volilni shod je imel deželni posl. Jurtela na Petrovo pri sv. Marjeti blizu Ptuja. Volilci so mu izrekli zupanje. — Mariborski Nemci so z velikim hruščem praznovali petdesetletnico svojega pevskega društva. Udrihali so hudo po Slovincih. — V Peklu pri Poličanah so pri občinskih volitvah prvici zmagali Slovinci. Slava! — Strela je udarila nedavno v jareninski župniji v neko s slamo krito kočjo, v kateri so ravno večerjali, ter je ubila 9 letnega fanta Franca Žunko in dva druga omamila. — V Vitani so ustanovili novo katoliško delavsko društvo. Dobro! — V Brežicah je umrl frančiškan o. M. Senica, star 65 let, v Št. Jurju ob južni železnici pa župnik Vošnjak. N. p. v m.!

Na Primorskem. Novo bralno društvo so ustanovili v Divači. — Na Srpenici se je ubil 21-leten mladenič, ko je drva vlačil s hriba. Ne mine skoraj leto, da bi se kdo ne ubil, ali vsaj pobil na pečinah, kjer pelje pot proti Reziji. — Gosp. A. Jakič urednik lista „Il Pensiero Slavo“ v Trstu, je bil obsojen na osem mesecev ječe, pravdne stroške, denarno kazen 300 gld. in izgubo kavcije 150 gld., ker je razžalil zadarskega župana Trigarija, grajoč občinsko upravo. Pritožil se je na višje mesto. Urednika Mandiča, kterega so bili tržaški porotniki obsodili na dva meseca v ječo, je najvišje sodišče oprostilo. — V Št. Petru pri Gorici so hoteli krščanski delavci prirediti dne 28. rožnika shod, h kateremu so povabili več govornikov tudi iz Ljubljane. Od nasprotne strani se je shod pa s silo zabranil. Žalostno!

Po drugih deželah. V mestu Tridentu na Tirolskem bode meseca kimovca protiframasonski shod. — Strašen potres je mesto Kamaishi na Japonskem popolnoma porušil, ter je bilo tisoč ljudij ubitih. Pa še več! Vsled potresa je morje poplaval celo ono pokrajino in se razlilo kacic 70 milj daleč po deželi. Blizu 30 tisoč ljudij je utonilo. Več mest in mnogo vasij je voda razdajala. — V Feliksdufu na Nižje-avstrijskem se je v tovarni za smodnik unelo 300 klg. smodnika. Poslopje je porušeno, pet delavcev je na kosce raztrgalo. — V Liberecu na Češkem je pogorela velika Liebigova predilnica. Zgorela je tudi neka delavka. — V kaznilnici v Garstenu na Zgornjem Avstrijskem so se uprli kaznjenci zaradi slabe hrane. Dve kompaniji vojakov jih je kmalu ukrotilo. — Vodstvo nemškega „šulferajna“ je sklenilo, da s prihodnjim šolskim letom opusti troje svojih šol. Tako je prav! — V Metz na Nemškem je pogorela velika orožnica. Škoda je ogromna in ponesrečilo se je mnogo oseb.

Cerkveni novičar. Sv. Oče so slovesno izročili kardinalski klobuk nadškofoma Hallerju iz Solnograda in Sembratoviču iz Lyova ter imenovali 16 novih škofov, med njimi škofa Šterka za Trst. — Deputacija Malorusov je prišla navlašč v Rim, da se je zahvalila papežu, da so Sembratoviča povišali kardinalom. — Dne 30. rožnika so izdali papež okrožnico o edinosti sv. cerkve. Pismo se začne z besedami „Satis cognitum“. — Na Francoskem so prepovedane procesije na Telovo. Ker so jih na mnogih krajih vendar le obdržali, poklical je naučni minister in postavil jednega nadškofa in 4 duhovnike pred sodnike, mnogim pa je zavoljo tega ustavil plačo. — Letos, začetkom meseca kimovca, bode v Dunaju skupno romanje v Lurd. Vožnja v III. razredu stane 125 gld.

Nove knjige. „Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov“ je naslov knjižici, ktera je kot ponatisek iz „Kmetovalca“ izšla v založbi deželne odbora kranjskega. Knjižico je prav poljudno spisal dež. potovalni učitelj Fr. Gombač v Ljubljani ter ji v pojasnilo dodal 28 slik. Knjižica se dobi v pisarni c. k. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani za 20 kr. izvod. Ker vinogradarstvo po naših krajih vsled trtne uši tako silno nazaduje, z veseljem pozdravljamo to knjižico, v kateri nas gospod pisatelj poučuje, kako z ameriškimi cepljenkami zopet lahko zasadimo vinograde, kterih nam trtna uš ne bo več uničila. Ves navod je pisan lepo pregledno. Na konci knjižice sta opisani najhujši trtni bolezni, grozdna plesnoba in strupena rosa, ter je povedano, kako se jih je treba braniti.

Raznoterosti.

Koliko se na leto popije? Na jednega človeka pripada vsako leto:

	žganja:	vina:	piva:
na Francoskem	7-28 litrov,	114-2 litrov,	21-1 litrov,
na Ruskem	8-08 „	— „	4-65 „
na Švedskem	8-14 „	0-36 „	11-00 „
na Nemškem	8-06 „	6-00 „	65-00 „
na Bavarskem	4-31 „	— „	262-00 „
na Virtemb.	4-87 „	28-63 „	303-00 „
na Angleškem	5-37 „	2-9 „	143-00 „
v Avstriji	6-25 „	15-30 „	31-4 „

Žganja se popije pri nas poldrugi milijon hektolitrov. Najbolj podpirajo žganjarstvo v Avstriji — judje. V Galiciji in v Bukovini imajo v vsaki najmanjši vasi svoje krčme, in ko se jim ustavljajo duhovniki in vabijo ljudstvo k zmernosti, jim očitajo nekatere gospodske, da ljudi dražijo in razširjajo med njimi sovraštvo proti judom. V novem zakonu proti pijančevanju bi se morala vsprejeti kot prva točka, da se judom ne dovoljuje imeti žganjarij. To bi več izdalo, nego vse drugo.

Popiti milijoni. Nemci imajo suha grla. Da se jim preveč ne posuše, popijo na leto v nemškem cesarstvu: 676 milijonov litrov žganja, 5455 milijonov litrov piva in 322 milijonov litrov vina. Vsak Nemeč tedaj na leto povprečno popije 13 1/2 litrov žganja, 108 litrov piva in 6 1/2 litrov vina. Na leto tedaj zapije vsak Nemeč okroglih 30 gld., ves nemški narod pa spusti po grlu najmanj 1500 milijonov goldinarjev.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Mil. g. knezoškof so meseca rožnika obiskali 15 far in birmali vkup 2421 otrok, in sicer po slovenskih farah: v Javorji 92, Strojni 76, Kazazah 57, Železni Kapli 296, Jezerskem 72, Kortah 7, Obirskem 30, Št. Lorenc nad Labudom 62, Kneži 93, Šmarjeti pri Velikovu 117, Št. Janž na Mostiču 328. Od leta 1887. do letos so podelili mil. knezoškof vkup 74.417 otrokom zakrament sv. birme. — Preč. gosp. dekan Jan. Wieser je imenovan za zastopnika katoliške cerkve v velikovškem c. k. okrajnem šolskem svetu na dobo 6 let.

Premešeni so: č. g. provizor V. Hutter iz Guštanja v Vovbre; č. g. prov. Jörg iz Št. Jurja ob Št. Vidu v Riže; č. g. kaplan J. Fugger iz Prevalj v Pliberk; č. g. Jan. Brabenec, kaplan v Železni Kapli, kot provizor v Št. Tomaž ob Čilbregu; č. g. Vojt. Krejči, kaplan v Svečah, kot provizor v Črneče; č. g. Dav. Schmidt, kaplan v Šmihelu nad Pliberkom, kot provizor v Št. Jur na Vinogradih; č. g. Josip Hribar, kaplan na Zg. Beli, kot provizor v Šmarjeto ob Velikovu; č. g. Jos. Rozman, provizor v Šmarjeti, kot kaplan k mestni fari sv. Ilja v Celovcu.

Na novo so namešeni kot kaplani č. g.: Ad. Gaggl v Rojaj; K. Hraba v Spod. Dravberzi; Fl. Kramer v Otmanjah; A. Križaj, dijakon kot duhovni pomočnik v Prevaljah; Frid. Malgaj v Železni Kapli; F. Meyer v Meiselding-u; J. Messner na Zgornji Beli; J. Ortner v Stall-u; Andr. Romayh v Kotarčah; Franc Sattler v Šmihelu nad Pliberkom; V. Šitelkopf v Črni; J. Šnedic v Hodišah; A. Seybald na Zg. Beli; J. Smolej v Škočajanu; Jan. Sporn v Svečah; F. Tutl v Volšperzi; J. Unterluggauer v Lipi nad Saksenburgom; K. Walcher v Št. Andražu; V. Weiss v Beljaku.

Družba sv. Mohorja.

Naša čast, naš ponos in sreča je družba sv. Mohorja. Koliko ni že storila v dolgih letih svojega obstanka za Slovence, pripravljajoč jim toliko imenitnih in lepih knjig. Zato se tudi vsi verni Slovenci zbirajo okrog prve in najimenitnejše naše družbe, vsako leto nas je več in s posebnim veseljem naznanjamo danes, da smo tudi letos napredovali, ker šteje družba sv. Mohorja 75.227 udov, t. j. 3130 več, kakor l. 1895. Ali ni to res vesela novica? — Bili smo se, da bomo zaradi velike nesreče, ki je zadela toliko Slovencev po potresu in drugih vremenskih nezdah, letos nazadovali. Bogú, ki očitno blagoslovja naše delo in požrtvovalnim poverjenikom gré hvala, da se le-ta bojazen ni izpolnila.

75.227 Mohorjanov razdeli se tako-le po posameznih škofijah:

1. Goriška	7.713,	t. j.	469	več kakor lani.
2. Krška	5.813,	„	251	„
3. Lavantinska	24.409,	„	433	„
4. Ljubljanska	30.445,	„	1379	„
5. Tržaško-Koperska	3.765,	„	342	„
6. Sekovška	486,	„	56	„
7. Somboteljska	313,	„	1	„
8. Zagrebška	574,	„	31	„
9. Senjska	197,	„	4	„
10. Poreška	111,	„	1	„
11. Videmska	209,	„	43	„
12. Razni kraji	364,	„	55	„
13. Amerikanci	632,	„	77	„
14. Afrika in Azija	196,	„	11 manj	„

Povsod smo torej napredovali, samo Afrikancev je odpadlo 11. Najbolj moramo občudovati velikanski napredek ljubljanske škofije, kjer je število vkljuba hudemu potresu narastlo kar za 1379, t. j. na 30.445. Samo ljubljanska škofija šteje sedaj več udov, kakor pred nekaterimi leti cela družba. Za ljubljansko sta lepo napredovale goriška (za 469), lavantinska (za 433) in tržaško-koperska (za 342), pa tudi Korošci nismo daleč zaostali ter napredovali za 251 udov. Po drugih škofijah je napredek sicer manjši, a ravno tako časten.

Veselim se lepega napredka, pa prosimo ravno te dni Bogú, naj na priprošnje sv. Mohorja in Fortunata blagoslovi našo vzorno družbo, skrbno du-

ševno mater Slovencev, da vedno ostane na visoki stopinji ter lepo napreduje tudi v bodoče! —rn—

Vabila.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico bo imela v sredo 15. mal. srpana t. l. ob 8. uri zvečer v mali vrtni dvorani gostilne pri „Sandwirtu“ svoj letni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Pozdrav predsednikov in poročilo. 2. Volitev novega odbora. 3. Volitev zastopnikov za glavno skupščino. 4. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnine. 5. Slučajni nasveti. K obilni udeležbi uljudno vabi

Listnica uredništva.

Sl. bralno društvo v Zagorji ob Savi. Blagovolite pogledati v 18. številki na 3. strani, 3. oddelek v 7. do 9. vrsti od spodaj in videli bode, da smrti Vašega zaslužnega načelnika nikakor nismo prezrli, da je Vaša opazka torej odveč. Brez zamere!

Listnica upravnštva.

G. Egidij Jeglič v Selu: Potrjujemo prejem 13 gld. 44 kr., kateri znesek se nam je poslal za naročene in tiskane inserate.

Z ozirom na poziv v „Miru“ št. 15. so za nagrobni spomenik pokojnega gospoda profesorja Josipa Lendovskega darovali:

Dek. svetovalec in župnik Matija Kues v Trbižu 3 gld., cerkovnik Miha Grafenauer v Št. Lenartu pri sedmih studencih 1 gld., profesor Ant. Artel v Gostinji 5 gld., župnik Franc Bergman v Št. Lenartu pri sedmih studencih 2 gld., župnik Franc Hirti v Slivnici 1 gld., kaplan Janez Toman v Slivnici 1 gld., župnik Ivan Lubej v Slov. Šmihelu 2 gld. 50 kr., uradnik S. Rojnik v Gradcu 3 gld., organist Miha Grafenauer na Peravi 1 gld.; uradnika c. k. drž. železnice v Beljaku: Henrik Hudina 5 gld., Alojzij Knafelc 1 gld. in nadinženir c. k. drž. železnice v Beljaku Adalbert Sedlak 1 gld. Skupaj 26 gld. 50 kr.

Loterijske srečke od 4. mal. srpana.

Linc	61	21	23	31	17
Trst	5	54	9	2	27

Naznanila.

Naznanilo.

Naznanjam uljudno p. n. občinstvu, posebno slovenskim kmetom v okolici, da sem prevzel

gostilno „pri kroni“

v velikovškem predmestju

in sem poskrbel za to, da se vsem gostom postreže z dobro jedjo in pijačo. Zraven tega imam tudi velik hlev, da se lahko pri meni izpreže. Udano prosim vse občinstvo in posebno slovenske kmete v celovski okolici, da me počastijo prav mnogokrat s svojim obiskom, in sem prepričan, da bodo s postrežbo zadovoljni.

Mat. Omann,

gostilničar „pri kroni“.

V najem se dá

dobro obiskovana

prodajalnica z mešanim blagom in gostilnico

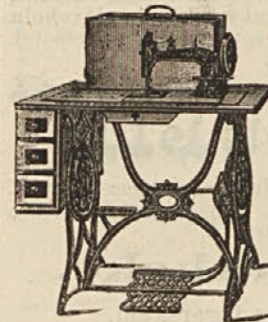
pokojnega Lovrenca Pokeršnika na Djekšah. Vprašanja in ponudbe naj se pošiljajo gospodu Josipu Fresacher-ju, c. k. notarju v Velikovu.

V najem

se pod dobrimi pogoji do 15. mal. srpana t. l. oddá popolnoma opravljena kovačnica z dvema pečima ob glavni cesti v Wernbergu blizu Beljaka. Kovačnica se nahaja v prostorni hiši, ki ima več sob, lep vrt in 6 birnov posejanja, kar se vse spet lahko oddá. Več se izvé pri Gregor Tscheinig-u p. d. Rossbacher v Wernberg-u, pošta Podravlje (Föderlach) na Koroškem.

Na prodaj

je prav po ceni Jakoparjevo posestvo v Libiču pri Šmihelu nad Pliberkom. K temu spadata 2 dela lesa in 20 birnov posejane. Hiša in gospodarsko pohištvo je prav v dobrem stanju. Posestvo je tudi pripravno za kupčijo z žitom, ker je blizu ceste in farne cerkve. Več pove posestnik Mat. Matija, pošta Šmihel nad Pliberkom.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

➡ Današnja številka obsega šest strani. ➡

Učenca,

jednega ali dva, iz dobre hiše, poštenega vedenja in zmožna slovenskega ter nemškega jezika, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme takoj v svojo prodajalnico s špicerijskim blagom in železino

Peter Merlin,

„pri zlati kroglici“ v Celovcu, kosarske ulice.

Kmetija s hišo in postranskim poslopjem

v Svetni vesi v Rožni dolini, vse v dobrem stanju, je na prodaj. Ima 20 birnov posevne, 14 johov gore in potrebne travnike. Več pove Jakob Hafner na Čežavi pri Zibpoljah (Maria Rain) na Koroškem.

Na prodaj je Kvas-ova kajža v Tinjah,

ki obsega tri sobe, kuhinjo in klet in pri kateri se nahaja tudi malo vrta s stranskim poslopjem za hlev. Več se izve pri posestniku Kvasu v Tinjah (Tainach) na Koroškem.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante.

Iz Ljubljane.

Blagorodni gospod pl. Trnkóczy v Ljubljani!

Pošiljatev Vašega izvrstnega zdravila sem z veseljem prejel. Ob enem Vam pošljem 5 dolarjev, za kateri znesek mi blagovolite vnovič sledeča zdravila, ktera mi zelo pomagajo, poslati:

- 1 tucat doktor pl. Trnkóczy-ja kapljice za želodec.
2 zavitka " " " odvajalnih (čistilnih) kroglic.
1 tucat " " " cveta zoper trganje.
3 steklenice " " " zelišnega soka.

Pozdravlja Vas Vam udani Josip Schneller.

Calumet U. S. Michigan, Severna Amerika, 23. mal. travna 1886.

Ta domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim vspehom rabljena, narejena po originalnem navodilu doktor pl. Trnkóczy-ja, oblastnijsko potrjena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljša kakovosti, vedno sveže in s tisoči zahvalnih pisem enakih zgorajšnjemu.

Posebno so doktor Trnkóczy-ja

Maria Zell. kapljice za želodec,

krepčujoče, sliz raztvorjajoče, odpenjajoče, čistujoče in slast vzbujajoče.

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr

Doktor pl. Trnkóczy-ja odvajalne (čistilne) kroglice.

1 skatljica 21 kr., 1 zavitek 1 gld. 5 kr., 5 zavitkov 4 gld. 75 kr.

Sok za prsi, pljuča in zoper kašelj

ali doktor pl. Trnkóczy-ja planinski zeliščni sirup, prirejan iz lahko pretvarljivega vapnikovega železa, pomirja kašelj, raztaplja sliz, polajšuje bolečine, boljša draženje pri kašljanju, pomnožuje slast do jedi, pospešuje kri, krepi in poživlja.

1 steklenica 56 kr., 1/2 tucata 2 gld. 50 kr.

Zoper trganje in revmatične bolečine

je doktor pl. Trnkóczy-ja cvet zoper trganje kot najboljšo priporočilo proti bolečinam v križi, v rokah in nogah ter dobro gódi v okrepljenju in novopoživljenju po dolgi hoji, težkem delu itd.

1 steklenica 50 kr., 1/2 tucata 2 gld. 25 kr.

Vse te, kakor tudi vsa druga zdravila razpošilja na vse kraje vsak dan po pošti

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža

Ljubljana, Kranjsko.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi do sedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški bolezni v zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljšo zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštne prosto 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Miskolcz št. 188 na Ogerskem.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

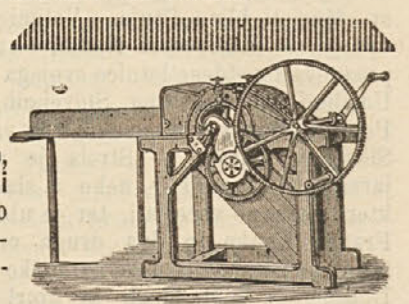
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, kterim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj.

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmogljivost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najboljši sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 76.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznanja pisma se delijo zastonj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

Častite gospodinje!

Ne trajte denarja za tujo in drago strupeno kavo,

ki nima nič redilne tvarine v sebi. Kdor pa vzame 2/5 prave

KNEIPP-ove sladne kave od bratov Ölz

v rudečih zavitkih s tu pristavljeno varstveno znamko in 2/5 prave

Ölz-ove kave,

dobi zdravo, prijetno dišečo in redilno kavo za malo denarja.

S spoštovanjem

bratje Ölz, Bregenz v Avstriji.

Na prodajal v vseh prodajalnicah.

Proda se hiša

s prodajalnice in gospodarskim poslopjem. Ima 10 birnov posevne in tudi precej gozda. Stoji na lepem prostoru blizu farne cerkve. Natančneje o tem se poizve pri posestniku V. Somrok-u v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

Pozor!

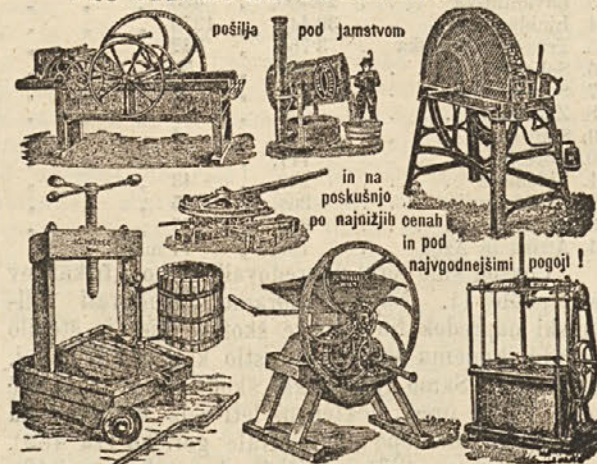
Podpisani priporoča sledeča naturna vina: Retzer po 24 kr., Dornberger 26 kr., muškatelec po 28 kr., rudeči Tirolec po 20 kr., vsa čisto pristna.

Dalje: Razne mineralne vode; glavberjevo in grenko (angleško) sol poštne prosto do vsake železnične postaje 100 kilogr. po 4 gld. 50 kr. Otrobe in moko za živino. Roman- in portlandcement po najnižjih cenah. Sploh razno špicerijsko blago, moko in žgane pijače v velikem in po drobnem.

Amand Prosen,

v Celovcu, kosarske ulice.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO

Lito izdelano, suvno ali prirejeno, za vsako vrsto stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastonj.

IG. HELLER, DUNAJ
2 PRATERSTRASSE 24 49.
Preprodajalci se iščejo.

Senzacionalna novica za gospodinje!

Na nov patentovani način se nam je posrečilo iz najboljšega slada izdelovati

sladno kavo v celih zrnih,

ki ima (česar doslej ni še dosegel noben drugi izdelek) izvanredno redilno vrednost, katero ima sladna kava sama na sebi, in mil ter posebno prijeten duh. Zato je ne samo kot primes bobovi kavi, temveč tudi čista

zelo prijetna, zdrava pijača.

Prodajamo jo v posebnih zavojih z imenom

Tauberjeva Hana-sladna kava.

Zahtevajte jo povsod. Poskus se Vam bo zelo dobro obnesel.

Janeza Knotek-a nasledniki,

tovarna slada in sladne kave,

Olomuc.

Novo sèzidano posestvo,

kakih 10 minut oddaljeno od Velikoveca, ki ima okolu 100 birnov posevne in je posebno pripravno za mlekarstvo obrt, je zaradi družbinskih razmer na prodaj ali pa se dá v najem. Poleg posestva se nahaja lep vrt za sadje in zelenjavo, vse arondirano in v dobrem stanju. Natančneje o tem se izve pri g. Fr. Tratniku, gostilničarju pri „Elefantu“ v Celovcu, kolodvorske ulice hiš. št. 25.

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljšo, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, trganju po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franko.

Benedikt Hertl, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.